

Egy szakmai társulás a FÁK-ban

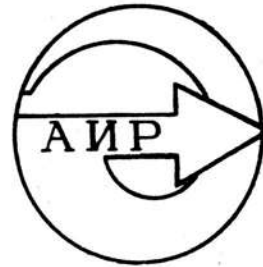
1990. november 29-én alkult meg az AIR (*Associaciá informacionnyh rabotnikov*), azaz az Információs Dolgozók Társulása. A társulás tevékenysége az információs technológiák és marketing, az információ-elemzés és prognosztizálás, az információvagyon fejlesztése és használata terén végzett közös vizsgálatokra és kidolgozásokra, illetve információközvetítői és reklámszolgáltatásokra orientálódik kis vállalkozások és ad hoc alkotói kollektívák szervezése révén.

A vezetőség 1991. december 20-án értékelte az AIR egyéves munkáját, amely szakmai és regionális szekciókban és központokban folyik. A társulás működtetését a tagok évi 5 rubeles befizetéseiből oldják meg. E "bevételek" 10%-át kell a központi vezetésnek átutalni.

A szekciók és központok lényegében kétféle tevékenységet folytatnak. Az egyik a tagságot veszi célba, s lényege a továbbképzés, a másik pedig a környezetet, ami nem más, mint vállalkozások "felhajtása" és teljesítése.

A szakmai szekciók közül elsőnek az orvosegészségügyi szekció mozdult, majd a hadiipari információs szekció. A regionális szekciók között a szaratovi a legaktívabb.

A központi képződmények mezőnyében is vannak felettebb reménykeltőek. Ilyennek minősül pl. a municipális információk konzultációs és installációs központja, a tervezési-építési információk koordinációs tanácsa.

1. ábra Az AIR emblémája

Időközben is több szekció alakult (pl. a könyvtári informatika szekciója), s a Szovjetunió szétesésével kapcsolatban szintén módosulások következtek be a társulás működésében (a társulás lassan-lassan föderatívvá válik).

A vezetőség 1991. december 20-i ülésén elfogadták a társulás emblémáját, amelyet egyszersmind áruvédjegyként is regisztráltatni kívánnak (1. ábra). Az embléma egyfelől az információk növekvő mennyiségének szimbolizálására hivatott, másrészt annak érzékeltetésére, hogy az információs tevékenység, itt konkrétan az AIR tevékenysége révén mindenféle "falat", "gátat", "akadályt" át lehet törni.

/GERASIMOV, B. M.: *Associaciá informacionnyh rabotnikov – god raboty.* = *Naučno-tehnicseskáá informaciá*, Ser. 1. 1. sz. 1992. p. 25–27./

(F. T.)

Könyvtárak a volt Szovjetunióban – elérkezett az újjáépítés ideje

A volt Szovjetunió könyvtárai jelenleg siralmas állapotban vannak. Míg a húszas években és a harmincas évek elején még óriási segítséget nyújtottak az írástudatlanság felszámolásában, az olvasás szokásának elterjesztésében, addig a *Sztálintól Brezsnyevig* terjedő korszak "nekik is megártott" (állománykivonások és könyvpusztítások, zárt könyvtárak létesítése és szigorú ellenőrzése stb.).

A hosszú nyúlt korszak keserű gyümölcseinek levét most kell meginni. A könyvtárosok munkája a legtöbb helyen elvesztette vitalitását, lélektelen és formális lett. Az újjáépítés és a megújulás felettebb nehéz lesz. A következők miatt:

- ▶ Miközben a peresztrojka kezdetéig a könyvtárak el voltak árasztva "társadalomtudományinak" nevezett irodalommal, addig mostanra akut hiány alakult ki az új gondolkodásnak megfelelő művekből.
- ▶ Noha a könyvtárhasználók aránya – 40% (Tadzsikisztán, Türkmenia, Észtország) és 61% (Grúzia) között mozogva – átlagosan a lakosság felét teszi ki, ennek ellenére tény: a munkások, kolhozpa-

rasztok, fiatalok és asszonyok többsége keveset és rendszertelenül olvas.

- ▶ A könyvtárak fizikai állapota és felszereltsége rossz. Gyakran a meglévő berendezéseket sem használják. Tartalék alkatrészekben, papírban és egyéb anyagokban állandósult hiány tapasztalható. A vidéki könyvtárak több mint 70%-a nem rendelkezik olvasóteremmel, a szakkönyvtárak 60%-a pedig 50 négyzetméternél kisebb alapterületen nyomorog. Sokszor nincs elég hely a lassan-lassan gyarapodó technika elhelyezésére.
- ▶ A feltételek kedvezőtlen volta ellenére a könyvtárak vezetése még azokat a lehetőségeket sem tudta hasznosítani, amelyeket az 1984. évi könyvtári törvény helyezett kilátásba. A különféle tárcaérdekek e tekintetben áthághatatlan gátakat emeltek. A könyvtárakban gyenge lábon áll az intézményi demokrácia.
- ▶ A szovjet könyvtárügyről nem készült objektív elemzés. A könyvtári kísérletek eredményei nem ültetődnek át a gyakorlatba. E vonatkozásban a